

Bruxelles, 21 ianuarie 2025
(OR. en)

5544/25

AGRI 20
AGRIFIN 6
AGRIORG 10
AGRISTR 4

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Revizuirea necesară a procedurii de verificare a performanței și a arhitecturii verzi și nevoile suplimentare de simplificare - <i>Informare din partea președinției</i> - <i>Schimb de opinii</i>

În vederea reuniunii Consiliului (Agricultură și Pescuit) din 27 ianuarie 2025, în anexă se pune la dispoziția delegațiilor o notă din partea președinției cu privire la subiectul sus-menționat.

Revizuirea necesară a procedurii de verificare a performanței și a arhitecturii verzi și nevoile suplimentare de simplificare

Introducere

La 1 ianuarie 2023 a început punerea în aplicare a planurilor strategice PAC pentru perioada 2023-2027 (PS PAC). Un nou model de punere în aplicare a PAC, bazat pe rezultate, a introdus o modificare la nivelul programării și al punerii în aplicare a politicii.

Din experiența dobândită în primii doi ani de punere în aplicare a PS PAC reiese că ar trebui acordată o atenție sporită soluțiilor adoptate în domeniul sistemului de punere în aplicare pentru a asigura un răspuns eficace la provocările socioeconomice, geopolitice, de mediu și climatice emergente.

Noul model de performanță a introdus procedura de verificare anuală a performanței și evaluarea bienală a performanței. Această nouă abordare este esențială pentru a demonstra, prin rezultate concrete, beneficiile acestei politici pentru întreaga UE. Totuși, după primii doi ani de punere în aplicare, statele membre au constatat că este necesar să se aducă îmbunătățiri suplimentare procedurii de verificare a performanței.

Noul sistem de sprijin dedicat acțiunilor de mediu și climatice – arhitectura verde a PAC – care este menit să contribuie la transformarea agriculturii într-un sector durabil în concordanță cu obiectivele Pactului verde european, a dat naștere unor preocupări referitoare la gradul său de complexitate și la acceptarea sa de către comunitatea agricolă.

În cursul președinției belgiene din 2024 au fost discutate și convenite măsuri importante de simplificare. La momentul respectiv au fost prezentate numeroase propuneri, însă, având în vedere factorii menționați anterior, ar trebui căutate soluții suplimentare pentru simplificarea PAC și a altor politici care afectează agricultura, producția alimentară și zonele rurale pentru a atinge mai bine obiectivul securității alimentare.

Revizuirea necesară a procedurii de verificare a performanței

Rapoartele anuale privind performanța sunt elemente centrale ale noului model de performanță, verificarea anuală a performanței efectuându-se pe baza acestor rapoarte.

Scopul acestei proceduri de verificare este de a stabili eligibilitatea cheltuielilor PAC prin realizarea unei comparații între quantumul unitar planificat per realizare prevăzut în PS PAC și quantumul unitar realizat efectiv.

Pe baza experienței primei verificări a performanței pentru exercițiul financiar 2023, miniștrii agriculturii din cele 27 de state membre au transmis Comisiei, la 15 noiembrie 2024, o scrisoare (doc. 16555/24) prin care au solicitat o reflecție comună imperativă și urgentă cu privire la utilitatea și valoarea adăugată a acestei proceduri.

În scrisoare, miniștrii au subliniat că o cuantificare a abaterilor dintre cuantumurile unitare planificate și cele realizate efectiv nu este instrumentul adecvat pentru a asigura fiabilitatea și regularitatea cheltuielilor agricole ale UE și nici pentru a evalua progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor stabilite în PS PAC.

În plus, aplicarea practică a acestei proceduri presupune o sarcină administrativă considerabilă și poate conduce la reduceri financiare semnificative ale unor cheltuieli eligibile care respectă normele și criteriile UE stabilite în PS PAC.

Prin urmare, miniștrii au solicitat o modificare a actelor de bază privind PAC pentru a se renunța la cuantumul unitar ca indicator de performanță în cadrul procedurii de verificare a performanței.

La 19 noiembrie 2024, directorul general pentru agricultură și dezvoltare rurală din cadrul Comisiei Europene a organizat o reuniune pentru directorii generali responsabili cu agricultura din statele membre, pentru a analiza această chestiune și a explora calea de urmat.

În răspunsul său la scrisoarea miniștrilor, din 29 noiembrie 2024, Comisia a transmis informații cu privire la soluția adoptată pentru procedura de verificare a performanței pentru exercițiul financiar 2024, care constă în introducerea unei „dispoziții privind un prag *de minimis*” de 2 % prin modificarea actului delegat [modificarea Regulamentului delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 – doc. ST 16655/24] și s-a angajat să ia în considerare o modificare a actului de bază în cazul în care reiese, după primul exercițiu complet de verificare a performanței din 2024, că valoarea adăugată a verificării performanței a fost scăzută în raport cu sarcina administrativă.

Revizuirea necesară a arhitecturii verzi

În 2024 a avut loc o simplificare importantă a normelor PAC pentru fermieri și pentru administrațiile naționale, ca parte a răspunsului la situația de criză cu care se confruntă fermierii. Acțiunile cu și fără caracter legislativ anunțate în februarie 2024 sunt parțial puse în aplicare, inclusiv flexibilitățile legate de GAEC, adaptarea procedurilor de modificare a PAC și reducerea controalelor. Evaluarea publicată în decembrie 2024 (doc. 7723/24 ADD 1) a concluzionat că măsurile i-au ajutat pe fermierii din UE prin reducerea birocrăției, prin economia de timp generată și prin sporirea flexibilității în gestionarea fermelor.

Cu toate acestea, posibilitățile și nevoile de simplificare a arhitecturii verzi a PAC nu au fost epuizate pe deplin. Există încă domenii în care unele schimbări ar facilita semnificativ punerea sa în aplicare și i-ar încuraja pe fermieri să se orienteze mai mult către acțiuni de mediu și climatice în fermele lor.

De asemenea, gestionarea planurilor strategice poate fi simplificată și mai mult, astfel încât statele membre să poată răspunde în mod eficient situațiilor de urgență și să se elimine dispozițiile cu caracter ecologic ineficace, care limitează producția agricolă într-un mod nerezonabil.

În acest context, președinția ar dori să încurajeze statele membre să reflecteze asupra unor posibilități de simplificare a arhitecturii verzi a PAC. Eventuale opțiuni ar fi: posibilitatea de a stabili niveluri mai ridicate de plată, care ar trebui să includă un stimulent și să nu fie numai un mod de compensare pentru venituri pierdute și costuri suportate; scurtarea angajamentelor asumate pe cinci ani în cadrul celui de al doilea pilon al PAC, pentru a încuraja fermierii să participe mai mult la programele de agromediu și climă; introducerea unor plăți forfetare pentru eco-schemele care vizează o singură categorie de terenuri, pentru a spori flexibilitatea sistemului de sprijin; posibilitatea de a finanța cerințele introduse de regulamentele și directivele recent adoptate prin recurgerea la eco-scheme, plăți pentru agromediu și climă și plăți verzi, precum și la măsuri de investiții pentru a-i ajuta pe fermieri să se adapteze la noile cerințe; simplificarea cerințelor de mediu ale programelor operaționale din sectorul fructelor și legumelor, pentru a spori gradul de organizare al sectorului. Se pune, de asemenea, întrebarea dacă implementarea GAEC 2 (protejarea zonelor umede și a turbăriilor) este necesară, având în vedere că o obligație similară a fost introdusă prin Legea privind restaurarea naturii.

În cele din urmă, pentru raționalizarea procesului de gestionare a planurilor, ar putea fi luate în considerare mai ales reducerea timpului necesar pentru aprobarea modificărilor aduse PS PAC, permiterea modificării tuturor intervențiilor prin intermediul unei notificări și posibilitatea de a introduce modificări mai frecvent.

Nevoi suplimentare de simplificare

Simplificarea rămâne o prioritate pe agenda politică, statele membre și părțile interesate solicitând acțiuni suplimentare. Acest lucru se reflectă în Orientările politice pentru perioada 2024-2029 ale președintei Comisiei, Ursula von der Leyen, precum și în scrisorile sale de misiune adresate comisarilor. Aceasta implică: (i) asigurarea faptului că normele existente sunt adecvate scopului urmărit; (ii) asigurarea faptului că noile norme sunt „mai simple, mai accesibile pentru cetățeni și mai bine ținute”; (iii) supunerea acquis-ului unor „teste de rezistență”, pentru a identifica și elimina suprapunerile și contradicțiile; (iv) contribuirea la reducerea obligațiilor de raportare cu cel puțin 25 % și cu cel puțin 35 % pentru întreprinderile mici și mijlocii; și (v) mobilizarea instrumentelor digitale pentru a oferi soluții mai bune și mai rapide, (vi) menținând în același timp „standarde ridicate”.

Prin urmare, eforturile de a optimiza în continuare normele actuale care afectează fermierii și sarcina administrativă cu care se confruntă aceștia ar trebui privite în contextul menținerii unui sistem stabil și previzibil de implementare a politicii și în contextul eforturilor legate de tranziția către practici agricole durabile, atât pentru fermieri, cât și pentru administrații.

Independent de cele de mai sus, punerea în aplicare a planurilor strategice până în prezent atrage atenția asupra necesității de a monitoriza îndeaproape progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor stabilite în PS PAC. Conceperea de noi intervenții în cadrul PS PAC a implicat numeroase provocări, în special în ceea ce privește definirea valorilor-țintă pentru indicatorii de rezultat.

În cazul noilor intervenții, cum ar fi eco-schemele, absența datelor istorice a făcut imposibilă estimarea cu precizie a valorilor-țintă. Datele insuficiente și situația incertă la momentul pregătirii PS PAC au contribuit la apariția unor riscuri semnificative de eroare în aceste estimări. Prin urmare, există un risc real ca unii indicatori de rezultat să fie atinși la un nivel scăzut.

Prin urmare, ar trebui avută în vedere simplificarea normelor privind noul mecanism de suspendare a plăților aferent monitorizării multianuale a performanței.

Statele membre sunt invitate să își prezinte ideile cu privire la posibilele modificări ale procedurii de verificare a performanței, precum și ale arhitecturii verzi a PS PAC. În plus, invităm statele membre să indice care sunt prioritățile lor în materie de îmbunătățiri suplimentare pentru a se ajunge la o simplificare concretă la nivelul fermelor și pentru a reduce totodată sarcina asupra administrațiilor naționale, atât în domeniul PAC, cât și în domeniul altor politici care îi afectează pe fermieri.

Pe baza experienței obținute în urma primei verificări a performanței pentru exercițiul financiar 2023, miniștrii agriculturii din cele 27 de state membre solicită modificarea actelor de bază pentru a simplifica această procedură.

Noul sistem de sprijin dedicat acțiunilor de mediu și climatice – arhitectura verde a PAC – care este menit să contribuie la transformarea agriculturii într-un sector durabil în concordanță cu obiectivele Pactului verde european, a dat naștere unor preocupări referitoare la gradul său de complexitate și la acceptarea sa de către comunitatea agricolă.

În pofida modificărilor deja introduse, sunt încă necesare simplificări suplimentare pentru a-i încuraja pe fermieri să se orienteze mai mult către acțiuni de mediu și climatice în fermele lor.

Președinția propune spre discuție următoarele întrebări, în vederea unui schimb de opinii în cadrul Consiliului AGRIFISH din 27 ianuarie 2025:

- 1) **Ce îmbunătățiri considerați că ar fi rezonabile pentru a evita ca statele membre să suporte consecințe financiare semnificative din cauza procedurii de verificare a performanței?**
- 2) **Ce fel de îmbunătățiri ale arhitecturii verzi a PAC sunt necesare pentru a asigura un echilibru între obiectivele ambițioase în materie de mediu și climă și o producție agricolă rațională și competitivă?**
- 3) **Ce alte elemente specifice ale cadrului legislativ existent ar putea fi modificate în stadiul actual de punere în aplicare?**